

виражається в тім, що може відбутися несприятлива зміна чистого банківського прибутку й чистої вартості фінансового посередника. Валютний ризик можна підрозділити на курсовий ризик і інфляційний ризик.

Ризик використання позикового капіталу визначається тим, що власний капітал банку може бути використаний для зм'якшення наслідків зниження вартості активів для вкладників і кредиторів банку, і виражається в тім, що банківського капіталу може виявитися недостатньо для завершення операцій.

Деякі автори виділяють, крім розглянутих, наступні категорії банківських ризиків: ринковий ризик означає можливі втрати, непередбачені видатки від зміни ринкової вартості активів або пасивів, зміни ступеня їхньої ліквідності. Особливо піддані такого роду ризику вкладення в цінні папери.

Ризик по формуванню депозитів (ресурсної бази). При формуванні ресурсної бази банк повинен ураховувати ймовірність збільшення видатків по залученню ресурсів у випадку зміни ситуації на фінансовому ринку. Депозитна політика банку має мету забезпечити банк ресурсами на певний час за певною ціною для здійснення певних активних операцій. Довгострокові вкладення повинні бути збалансовані довгостроковими депозитами. У протилежному випадку по завершенні строку депозиту банк може виявитися перед проблемою подорожчання ресурсів і понести втрати від довгострокового вкладення коштів.

Інша форма прояву ризику формування депозитної бази – це збитки у вигляді недоотриманих доходів через необхідність тримати певний відсоток від обсягу ресурсної бази у вигляді готівки для здійснення розрахунково-касового обслуговування (виплата авансу на відрядження, заробітної плати, зняття депозиту готівкою й т.д.). Для банку це активи, що не приносять дохід.

Ризик структури капіталу – полягає в тому, що при структурі капіталу з більшою питомою вагою статей переоцінки основних коштів банк, що вклав значні кошти клієнтів у кредитні операції зі строком погашення, що перевищує строки залучення ресурсів при зміні ситуації на ринку може понести як додаткові видатки (у випадку подорожчання ресурсів), так і виявитися банкрутом через визнання неплатоспроможним.

Розгляд найбільш відомих видів банківських ризиків показало їхню розмаїтість і складну вкладену структуру, тобто один вид ризику визначається набором інших. Наведений перелік далеко не вичерпний. Його розмаїтість у чималому ступені визначається через великий спектр банківських послуг, що збільшується, і ринкових умов, що змінюються.

Список літератури: 1. Банковское дело/ под. ред. О.Л. Лаврушина. – М.:Банковский и биржевой научно-консультативный центр, 1992.- 428 с. 2. Беляков А.В. Банковские риски. Проблемы учета, управления и регулирования. – М.: БДЦ-Пресс, 2003. – 234 с. 3. Маренков Н.Л. Антикризисное управление. Контроль и риски коммерческих банков и фирм в России. – М.: Эдиториал УРСС, 2002.-342 с.4. Севрук В.Т. Банковские риски. – М.: Дело ЛТД, 1994.- 267 с. 5. Шапкин А.С. Экономические и финансовые риски. Оценка, управление, портфель инвестиций: Монография. – М.: Издательско-торговая корпорация «Дашков и К°», 2003. — 544 с. 6. . 6. Ястремський О.О. Основи теорії економічного ризику.- Київ:Артеф, 1997. – 327 с.

Поступила в редколлегию 18.04.10

УДК 330.322.55

В.В. КОРОСТАШОВЕЦ, магистрант, НТУ «ХПИ»

ВЛИЯНИЕ МЕТОДОВ НАЧИСЛЕНИЯ АМОРТИЗАЦИИ НА ЭФФЕКТИВНОСТЬ КАПИТАЛЬНЫХ ИНВЕСТИЦИЙ

У роботі розкрито сутність амортизації з точки зору капітальних інвестицій, проаналізовано зв'язок між методами нарахування амортизації та величиною прибутку до оподаткування, зв'язок між амортизаційною політикою та періодом окупності капітальних вкладень.

In work there was an opened essence of amortisation from the point of view of capital investments, communication between methods of charge of amortisation and size profit, communication between an amortisation policy and the period of a recoupment of capital investments is analysed.

Постановка проблеми. Современная экономика Украины характеризуется необходимостью улучшения инвестиционной активности предприятия с целью выхода из создавшихся кризисных условий деятельности. Для того, чтобы занять свою нишу на рынке необходима модернизация производственных фондов и использование новых тех-

нологий, что требует дополнительных вложений. в то же время, чтобы обосновать те или иные инвестиции необходимо рассчитать их эффективность, однако пока не существует единой методики их оценки. А также отсутствует четкая взаимосвязь в их оценке, в том числе, и с амортизационной политикой предприятия.

Анализ исследований и публикаций. Теории и практике оценки эффективности инвестиций посвящены работы И. Бланка, Г. Бирмана, В.В. Шеремета, Т. Беня, И.И. Винниченко, Орлова, П.А. Стецюка, М.Б. Катеринича. Однако, существует ряд аспектов, неосвещенных в данных работах.

Целью статьи является выявление зависимости эффективности инвестиций и амортизационных отчислений.

Изложение основного материала. На протяжении восьми лет в Украине наблюдалось значительное увеличение инвестиций, а именно капитальных вложений, что подтверждает повышение инвестиционной активности предприятий см. рис.1. Это, в свою очередь, повышает интерес к методам анализа эффективности капитальных инвестиций, так как вложения должны быть экономически обоснованными.

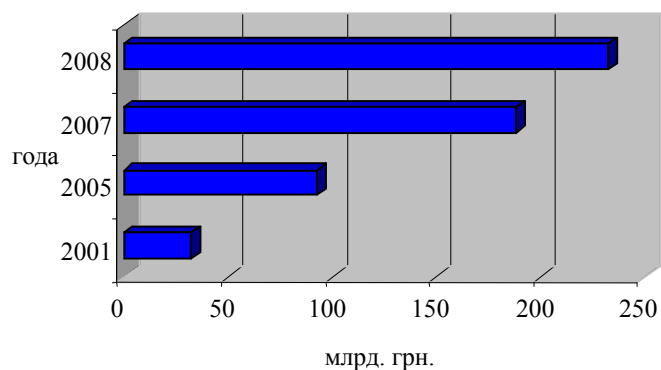

Рис. 1 – Инвестиции в основной капитал в Украине, млрд. грн.

Чаще всего для оценки эффективности инвестиций используют следующие методы: чистая приведенная стоимость (NPV), внутренняя

норма рентабельности (IRR), срок окупаемости (PP), индекс рентабельности (PI). Многие ученые считают, что при расчете данных показателей основное внимание необходимо уделять расчету коэффициента дисконтирования, так как он имеет значительное влияние на полученные результаты. Но есть и другая величина, от которой сильно зависит эффективность инвестиций – это амортизационные отчисления.

Амортизация – это процесс перенесения стоимости расходов, связанных с капитальными инвестициями, на произведенный с их помощью продукт. Инструментом компенсации капитальных расходов являются амортизационные отчисления в виде средств, которые предприятие аккумулирует и может использовать для дальнейшего развития своей деятельности. Сумма амортизационных отчислений включается в себестоимость продукции и тем самым переходит в цену.

Поскольку амортизационные отчисления являются элементом себестоимости, увеличение их размера приводит к уменьшению прибыли предприятия и как следствие к уменьшению величины расходов по налогу на прибыль. С другой стороны, будучи условным начислением в составе себестоимости, т.е. не создавая для предприятия собственно денежного расхода, амортизационные отчисления увеличивают для предприятия денежный приток средств.

Срок окупаемости инвестиций рассчитывается путем деления инвестиционных вложений на денежный поток от использования объекта инвестирования. Источниками инвестиционных средств, генерируемыми собственной хозяйственной деятельностью предприятия, являются как амортизация, так и чистая прибыль. При расчете денежного потока амортизационные отчисления уменьшают сумму налогооблагаемой прибыли и при этом остаются в распоряжении предприятия.

Используя эту зависимость, при применении различных методов амортизации, можно изменять срок окупаемости.

Согласно П(С)БУ 7 «Основные средства» амортизация основных средств может производиться одним из следующих методов:

- прямолинейный метод (годовая сумма амортизации определяется делением амортизируемой стоимости на срок полезного использования объекта основных средств);

- метод уменьшения остаточной стоимости (годовая сумма амортизации определяется как произведение остаточной стоимости объекта на начало отчетного года и годовой нормы амортизации. Годовая норма – разница между единицей и результатом корня степени количества лет полезного использования объекта из результата от деления ликвидационной стоимости объекта на его первоначальную стоимость);

- метод ускоренного уменьшения остаточной стоимости (годовая сумма амортизации определяется как произведение остаточной стоимости объекта на начало отчетного года и годовой нормы амортизации, которая исчисляется исходя из срока полезного использования объекта, и удваивается) ;

- кумулятивный метод(годовая сумма амортизации определяется как произведение амортизируемой стоимости и кумулятивного коэффициента. Кумулятивный коэффициент рассчитывается делением количества лет, которые остаются до конца срока полезного использования объекта основных средств, на сумму числа лет его полезного использования);

- производственный (месячная сумма амортизации определяется как произведение фактического месячного объема продукции (работ, услуг) и производственной ставки амортизации. Производственная ставка амортизации исчисляется делением амортизируемой стоимости на общий объем продукции (работ, услуг), который предприятие ожидает произвести (выполнить) с использованием объекта основных средств).

Сравним сумму аккумулированных отчислений нарастающим итогом при использовании различных методов начисления амортизации (предположим, что срок службы основных фондов 10 лет, первоначальная стоимость — 1000 грн., ликвидационная — 10 грн.) см. рис.2:

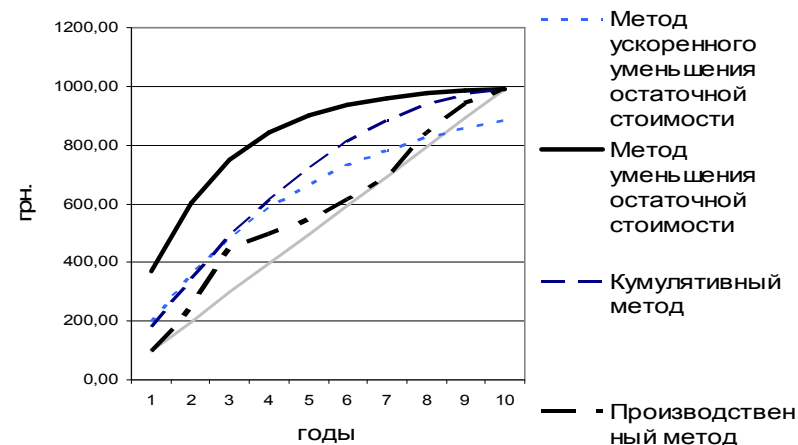

Рисунок 2 – Амортизационные отчисления при использовании разных методов

Как видим из рис. 2, используемые методы различаются скоростью амортизации фондов. Более ускоренные методы смещают налогооблагаемую прибыль к более поздним периодам, что означает снижение текущей стоимости расходов компании по уплате налога на прибыль.

Также, особую важность при начислении амортизации имеет срок полезного использования основных фондов. В соответствии с п. 23 П(С)БУ 7 предприятие его выбирает самостоятельно, а в соответствии с п. 25 такой срок эксплуатации может пересматриваться также самостоятельно.

Необходимо очень осторожно относиться к изменению амортизационной политики, так как увеличение амортизационных отчислений увеличивает цену продукции, что может негативно сказаться на объемах реализации и, тем самым, снизить приток денежных средств.

Таким образом, эффективность инвестиций в значительной мере зависит от величины амортизационных отчислений. С помощью применения разных методов начисления амортизации можно изменять срок окупаемости инвестиций, а также управлять величиной налогооблагаемой прибыли.

Список литературы: 1. Положение (стандарт) бухгалтерского учета 7 «Основные средства». Утверждено приказом Минфина от 27.04.2000 г. № 92., 2. Винниченко И.И. Амортизационная политика в инвестиционной деятельности предприятий // Инвестиции: практика и опыт. – 2007. – №8, 3. Катеринич М.Б. Анализ и оценка инвестиционных проектов // Инвестиции: практика и опыт. – 2007. – №16, 4. <http://www.in.gov.ua>, 5. <http://1c77.com.ua/1cbugh/Uchet>, 6. <http://www.cfn.ru/management/depreciation.shtml>

Поступила в редколлегию 12.04.10

УДК 336.581

А.В. КОТЛЯРОВА, ст викладач, НТУ «ХП»,
В.М. МІЛЬШИНА, студ., НТУ «ХП»

ОЦІНКА ЕФЕКТИВНОСТІ КРЕДИТУВАННЯ ПІДПРИЄМСТВА

Вопрос выбора источников финансирования возникает на каждом предприятии. Главной является задача установления баланса между собственными и заемными средствами, особенно в условиях убыточности или низкой рентабельности предприятий. Оценка эффективности кредитования предприятия с помощью коэффициента финансового левериджа позволяет установить порог, за которым наращивание заемных средств нецелесообразно

The questions of the correct choice of financing sources emerge at each enterprise. The problem of establishment of balance between own and loan proceeds is important, especially if the enterprises are influenced by negative conditions like unprofitableness or low profitability. The estimation of enterprise crediting efficiency, which is accomplished by estimation of financial leverage ratio and calculation of indicator of efficiency financial leverage ratio, helps to establish such a threshold that having reached it escalating of loan proceeds is inexpedient.

На сучасному етапі економічного розвитку кожне підприємство намагається вести свою господарську діяльність таким чином, щоб збільшуючи прибутки, збільшувати й рентабельність активів, виробництва, власного капіталу.

Одним з найпоширеніших джерел фінансування діяльності підприємства залишається кредитування, не зважаючи на фінансову кризу, яка охопила країну. Та в нестійких умовах зовнішнього середовища зростають ризики неповернення боргу, завдяки неефективному й нецільовому використанню коштів. Тому, при прийнятті рішень на користь

кредитування, потрібно орієнтуватися не лише на вигідну відсоткову ставку по кредитах, але й оцінити ефективність отриманих позик підприємства.

Існує загальноприйняте правило, якого повинні притримуватися підприємства будь-яких типів при формуванні цільової структури капіталу: власники підприємств надають перевагу розумному зросту частки позичених коштів, а кредитори надають перевагу підприємствам з високою часткою власного капіталу, що має знизити їх ризики.

Дослідженням даної теми займаються такі вчені як І.А. Бланк, В.М. Батурін, О.Н. Волкова, В.Є. Керімов, В.В. Ковальов, О. Литнев, Н.Б. Рудик та інші.

Метою даної статті є вивчення впливу фінансового левериджа на рівень доходності власного капіталу підприємства.

Для оцінки ефективності кредитування варто оцінити показник фінансового левериджу. Фінансовий леверидж характеризує використання підприємством позикових коштів, яке має вплив на зміну коефіцієнта рентабельності власного капіталу.

Показник, що відображає рівень додатково генеруемого прибутку на власний капітал при різній частці використання позикових засобів, називається ефектом фінансового левериджу. Він розраховується за наступною формулою:

$$\text{ЕФЛ} = (1 - \text{Спп}) * (\text{КВРа} - \text{КВ}) * \text{ПК} / \text{ВК} \quad (1)$$

де ЕФЛ – ефект фінансового левериджу, %;

Спп – ставка податку на прибуток;

КВРа – коефіцієнт валової рентабельності активів (відношення валового прибутку до середньої вартості активів), %;

КВ – розмір відсотків по кредиту, який виплачується підприємством за використання позикового капіталу, %;

ПК – сума позиченого капіталу; ВК – сума власного капіталу.

На основі даних АТЗТ ХЖК розрахуємо ЕФЛ, тому що однією з головних задач, які постають перед ХЖК, є зниження банківських позик. Бо вже існуюча ситуація з ліквідністю свідчить про можливі проблеми з розрахунками.